

Privredno istraživanje 2023

Rezultati privrednog istraživanja
Predstavništva njemačke privrede u BiH za 2023

O ISTRAŽIVANJU

Privredno istraživanje za 2023. koju je obavilo Predstavništvo njemačke privrede u BiH (AHK BiH) provedeno je od 13. februara do 17. marta 2023. godine. Učestvovalo je ukupno 70 preduzeća i to: 31 velikih i srednjih te 38 malih preduzeća. Od toga, 43% dolazi iz uslužnog sektora, 25% su trgovinska preduzeća, 23 % dolazi iz proizvodnog sektora, 7% iz sektora građevinarstva i 1% iz komunalnog sektora. 55% kompanija ima između 1 i 49 zaposlenih, 28% između 50-249 zaposlenih i 17% 250 zaposlenih ili više. 57% kompanija koje učestvuju ima sjedište u Bosni i Hercegovini, a 26% u Njemačkoj.

Istraživanje je obavljeno istovremeno u 16 drugih zemalja Centralne i Istočne Evrope sa ukupno 1620 učesnika.

GLAVNI REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Privredno stanje i očekivanja

15% ispitanika smatra da je trenutna privredna situacija u BiH loša, dok 85% učesnika istraživanja ocjenjuje izgleda za bosanskohercegovačku privredu u ovoj godini nepromijenjenim ili boljim u odnosu na prošlu godinu. Polovina učesnika istraživanja očekuje da će se poslovna situacija njihove kompanije poboljšati ili ostati nepromijenjena u 2023. u odnosu na prethodnu godinu.

Ruska agresija na Ukrajinu

Privredne posljedice ruske invazije na Ukrajinu očituju se prije svega u većim cijenama energenata, sirovina i materijala (65%), poremećajima u lancima snadbijevanja i logistike (45%), manjku sirovina i materijala (24%), Povećanju trgovinskih barijera (17%), povećanju pravne nesigurnosti (15%).

Zapošljavanje, Investicije

Broj kompanija koje bi ponovo izabrale Bosnu i Hercegovinu kao lokaciju za ulaganje povećao se sa 84% u 2022. na 87% u 2023. godini. Više od jedne polovine kompanija koje učestvuju u istraživanju očekuje da će investiciona potrošnja porasti u odnosu na 2022. Također, više od polovine kompanija (51%) očekuje povećanje broja zaposlenih u 2023.

Proces približavanja EU

61% anketiranih kompanija smatra proces približavanja EU, kao i otvaranje njemačkog tržišta veoma važnim.

Lanci snadbijevanja

32% učesnika smatra da će se lanci snadbijevanja u velikoj mjeri normalizovati u toku 2024. godine.

Stručna radna snaga

54% preduzeća proširuje ponudu za interne obuke, kako bi zadržali radnu snagu i na taj način spriječili odlazak iste.

Dugoročne promjene u sklopu međunarodne podjele rada

38% učesnika smatra da će doći do promjena transportnih ruta, te 35% smatra da će se promijeniti način procjene rizika određenih lokacija.

PRIVREDNO SITUACIJA I POSLOVNA OČEKIVANJA**Kako ocjenjujete trenutnu privrednu situaciju u BiH?****14%*****Dobra*****53%*****Zadovoljavajuća*****33%*****Loša***

Više od polovine ispitanika (53%) smatra da je trenutna privredna situacija u BiH zadovoljavajuća. U 2022. je taj broj iznosio 43%. 33% ispitanika navodi da je trenutna privredna situacija u BiH zadovoljavajuća (2022: 42%) te 14% da je dobra (2022: 6%)

Kako ocjenjujete izgled bosanskohercegovačke privrede u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu?**44%*****Bolji*****40%*****Nepromjenjen*****16%*****Lošiji***

44% učesnika istraživanja ocjenjuje izgled za privredu u BiH boljim ove godine u odnosu na prošlu (2022.: 28%). 40% očekuje da će izgled za 2023. ostati nepromijenjen u odnosu na 2022. (2022.: 47%). A 16% učesnika očekuje lošije privredne izglede za tekuću godinu u odnosu na prošlu (2022: 23 %).

Kako ocjenjujete trenutno stanje u Vašoj djelatnosti?**31%*****Dobro*****54%*****Zadovoljavajuće*****14%*****Loše***

54% učesnika istraživanja ocjenjuje trenutno stanje u njihovoj djelatnosti kao zadovoljavajuće (2022: 45%). Sa druge strane, broj preduzeća koji trenutno stanje u svojoj djelatnosti ocjenjuje lošim pao je sa 17% u 2022. na 14% ove godine. 31% preduzeća koje su učestvovala u istraživanju ocijenilo ga je dobrim (2022: 38%).

Kakav razvoj Vaše djelatnosti očekujete ove godine u odnosu na prošlu?**49%*****Poboljšanje*****44%*****Bez promjene*****7%*****Pogoršanje***

Ove godine je bolje ocijenjen razvoj vlastite djelatnosti: 49% učesnika navodi da će se situacija u njihovoj djelatnosti u 2023. godini razvijati bolje u odnosu na prethodnu godinu (2022: 43%). 7% učesnika istraživanja ocjenjuje razvoj njihove djelatnosti lošijim u tekućoj godini (2022: 9%), dok 44% preduzeća pretpostavlja da se neće ništa promijeniti u 2023. u odnosu na prethodnu godinu (2021: 49 %).

Kako ocjenjujete trenutno poslovanje Vašeg preduzeća?**51%*****Dobro*****47%*****Zadovoljavajuće*****1%*****Loše***

Kao i prethodnih godina, preduzeća ocjenjuju vlastito poslovanje boljim od opšte privredne situacije: Udio preduzeća koji svoje trenutno poslovanje opisuju kao dobro porastao je sa 49% u 2022. na 51% u 2023. godini. 1% učesnika ocjenjuje svoje poslovanje lošim, dok je u 2022. godini iznosio 13%. 47% ocjenjuje trenutno poslovanje svog preduzeća zadovoljavajućim (2022: 38%).

Kako će se razvijati poslovanje Vašeg preduzeća ove godine u odnosu na prethodnu?**61%*****Poboljšanje*****34%*****Bez promjene*****4%*****Pogoršanje***

Udio preduzeća koji očekuju poboljšanje svog poslovanja u 2023. godini iznosi 61% (2022: 53%). Manje od polovine učesnika, 34% ne očekuje da će se poslovna situacija njihovog preduzeća promijeniti u 2023. godini u odnosu na prethodnu godinu (2022: 43%). Dok 4% pretpostavlja da će se desiti pogoršanje u 2023. godini (2022: 4%).

RAZVOJ UKUPNOG PROMETA, PRODAJE I IZVOZA**Kakav razvoj ukupnog prometa očekujete u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu?****69%***Povećanje***26%***Bez promjene***6%***Smanjenje*

69% preduzeća očekuju porast u odnosu na prethodnu godinu (2022: 63%), 26% ne očekuje promjenu u ukupnom prometu u tekućoj godini (2022: 28%), a samo 6% očekuje pad (2022: 9%).

Kakav nivo izvoza očekujete u Vašem preduzeću u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu?**37%***Povećanje***54%***Bez promjene***9%***Smanjenje*

Udio preduzeća koji očekuje povećanje izvoza u tekućoj godini je 37% (2022: 40%). Većina preduzeća, 54%, pretpostavlja - slično kao i 2022. - da će njihov izvoz ostati nepromijenjen ove godine (2022.: 41%). Samo 9% očekuje pad (2022: 8%).

RAZVOJ BROJA ZAPOSLENIH**Kakav će biti trend zapošljavanja u Vašem preduzeću u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu?****51%***Povećanje***41%***Bez promjene***7%***Smanjenje*

Više od polovine preduzeća (51%) očekuje povećanje broja zaposlenih u 2023. godini (2022: 52%). Udio preduzeća koje govore o padu broja zaposlenih povećao se sa 2% u 2022. na 7% u 2023. godini. 41% učesnika očekuje da se broj njihovih zaposlenih neće promijeniti u 2023. u odnosu na 2022. (2022: 45%).

Delegation der Deutschen Wirtschaft
in Bosnien und Herzegowina
Predstavništvo njemačke privrede
u Bosni i Hercegovini

Wirtschaftsverein BiH

PRIVREDNO UDRUŽENJE PREDSTAVNIŠTVA NJEMAČKE PRIVREDE U BIH
DIE WIRTSCHAFTSVEREINIGUNG DER DELEGATION DER DEUTSCHEN WIRTSCHAFT IN BIH

RAZVOJ KAPITALNIH TROŠKOVA

Kako će se Vaše investicije razvijati u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu?

51%

Povećanje

40%

Bez promjene

9%

Smanjenje

40% preduzeća koja su učestvovala u istraživanju izjasnila su se da neće biti promjena po ovom pitanju 2023. godine u odnosu na prošlu. 51% želi povećati investicije u 2023. godini (2022: 36%). Broj preduzeća koji prijavljuje pad investicija u tekućoj godini iznosi 9%, dok je u prošloj godini bio 11 %.

KVALITET LOKACIJE

Da li biste danas opet izabrali Bosnu i Hercegovinu kao lokaciju za poslovanje i ulaganje?

87%

Da

13%

Ne

Broj preduzeća koji bi ponovo izabrao BiH kao lokaciju za ulaganje porastao je sa 84% u 2022. na 87% u 2023. godini.

Koje kratkoročne ekonomske posljedice ruske invazije na Ukrajinu osjećate ili očekujete za svoju kompaniju?

65%

Veći troškovi energije i sirovina

Više od jedne polovine preduzeća najveće rizike vidi u cijenama sirovina i energenata, dok 45% ispitanika predviđa smetnje u lancima snadbijevanja.

Delegation der Deutschen Wirtschaft
in Bosnien und Herzegowina
Predstavništvo njemačke privrede
u Bosni i Hercegovini

Wirtschaftsverein BiH

PRIVREDNO UDRUŽENJE PREDSTAVNIŠTVA NJEMAČKE PRIVREDE U BIH
DIE WIRTSCHAFTSVEREINIGUNG DER DELEGATION DER DEUTSCHEN WIRTSCHAFT IN BIH

Kako ocjenjujete rad aktuelnih vlasti na svim nivoima?

75%

Lošim

U kojoj ste mjeri zadovoljni s navedenim faktorima poslovanja u Bosni i Hercegovini?

(21 faktor; Ocjene: 1. Veoma zadovoljni; 2. Zadovoljni; 3. Prosječno; 4. Više nezadovoljni; 5. Veoma nezadovoljni)

84%

*Nezadovoljni sa borbom protiv korupcije
stabilnosti*

81%

Nezadovoljni političkom i socijalnom

62%

Nezadovoljni poreskim opterećenjem

61%

Nezadovoljni pravnom sigurnošću

53% ispitanika je navelo da je zadovoljno sa kvalifikacijom uposlenika, a 38% je zadovoljno sa akademskim obrazovanjem.

Delegation der Deutschen Wirtschaft
in Bosnien und Herzegowina
Predstavništvo njemačke privrede
u Bosni i Hercegovini

Wirtschaftsverein | BiH

PRIVREDNO UDRUŽENJE PREDSTAVNIŠTVA NJEMAČKE PRIVREDE U BIH
DIE WIRTSCHAFTSVEREINIGUNG DER DELEGATION DER DEUTSCHEN WIRTSCHAFT IN BIH

O PREDSTAVNIŠTVU NJEMAČKE PRIVREDE U BIH

AHK u Bosni i Hercegovini čine tri organizacije koje se nalaze pod jednim krovom: Predstavništvo njemačke privrede u BiH, DEInternational d.o.o. i Udruženje Wirtschaftsverein BiH

Njemačke vanjskotrgovinske komore, skraćeno AHK, su dio mreže koju čini 150 komora u 92 zemlje svijeta. Prisutne su u svim zemljama sa kojima Njemačka ima dobre trgovinske odnose i koje su za njemačku privredu od izuzetnog značaja.

Asocijacija njemačkih industrijskih i trgovinskih komora (DIHK) kao krovna organizacija, koordinira rad globalne AHK-mreže. Bliska saradnja sa njemačkim poslovnim udruženjima, vodi do daljnjeg povezivanja sa preduzećima i uvezivanja u AHK mrežu.

Od osnivanja 1997. godine Predstavništvo zastupa interese svojih članova, informiše i savjetuje njemačke firme i organizacije o tržištu Bosne i Hercegovine, kao i lokalne kompanije i organizacije o njemačkom tržištu.

Predstavništvo putem svog servisnog društva DEInternational d.o.o. njemačkim i domaćim kompanijama pruža usluge te tako podržava njihove vanjskotrgovinske poduhvate.

Bitan stub u radu Predstavništva predstavljaju i studijska putovanja u Njemačku odnosno iz Njemačke u BiH, čiji je cilj razmjena znanja i informacija. Predstavništvo je u proteklom periodu organizovalo studijska putovanja o temama kao što su vodoprivreda, metalni sektor, drvna industrija i obnovljivi izvori energije, u okviru kojih su njemačke i bh firme na konkretnim primjerima prezentovale svoj rad i različita tehnološka rješenja.

Udruženje Wirtschaftsverein BiH sa više od 100 svojih članova predstavlja jedno od najvećih bilateralno privrednih udruženje u Bosni i Hercegovini. Osnovano je 2007. godine na inicijativu Predstavništva njemačke privrede i brojnih njemačkih kompanija u BiH, a fungira kao zastupnik interesa njemačke privrede prema politici i administraciji i svojim članovima pruža platformu za razmjenu informacija i iskustava u bilateralnom poslovanju.

Kao član Wirtschaftsverein BiH postajete dio naše njemačko-bosanskohercegovačke poslovne mreže. Članstvo Vam omogućava pristup platformi specijaliziranoj za bilateralne privredne odnose između Njemačke i Bosne i Hercegovine. Predstavništvo njemačke privrede u BiH - AHK je prvi kontakt i polazna tačka za njemačke firme koje se interesuju za bosanskohercegovačko tržište te shodno tome i lokalnim firmama pruža informacije o mogućnostima saradnje s njima.

Web: <http://bosnien.ahk.de>

Posjetite i našu [Facebook](#) i [LinkedIn](#) stranicu!

KONTAKT:

Amer Suljić

Projektni menadžer Wirtschaftsverein BiH

amer.suljic@ahk.ba

Tel.: + 387 33 295 915

Mob.: + 387 63 151 131

Fra Anđela Zvizdovića 1 (UNITIC B21) | 71000 Sarajevo | Tel: +387 33 29 59 10 | Fax: +387 33 29 59 20 | E-Mail: info@ahk.ba
ID 4200369150000 | <http://bosnien.ahk.de>

*Prema odluci Njemačkog parlamenta finansira Savezno ministarstvo za privredu i zaštitu klime
Ekskluzivni partner: Webhelp BH d.o.o.*